

Inte behörig till gymnasiet

14.000 ungdomar/år

Misslyckande för eleven, skolan
eller kanske något vi får acceptera?

Ulla Ek

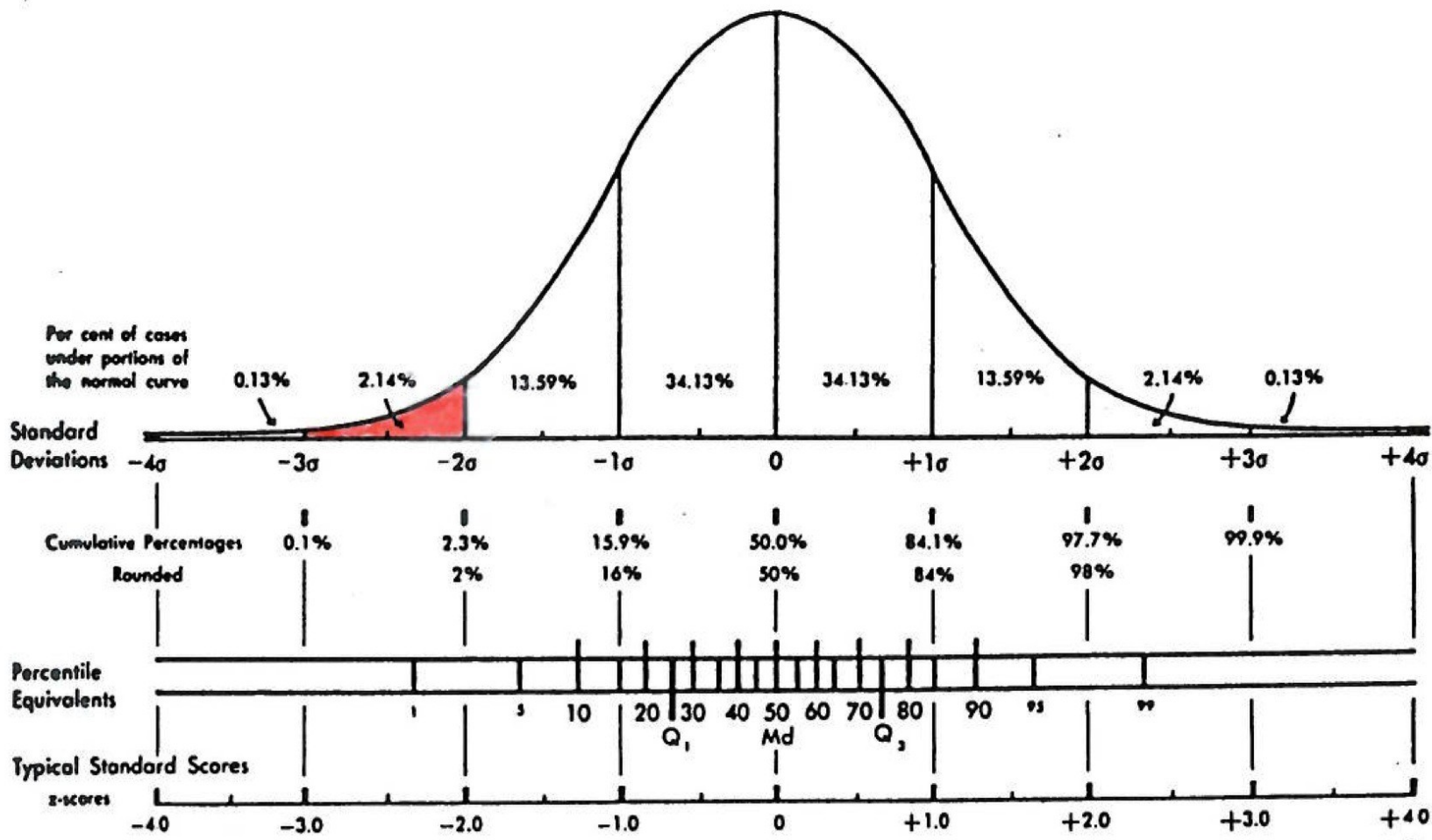
Leg. Psykolog/psykoterapeut
professor

Många mänskliga egenskaper och kännetecken fördelar sig som en normalfördelning

- Få människor är väldigt korta, få människor är väldigt långa, de flesta är mittemellan
- Få människor har väldigt små fötter, få människor har jättestora, de flesta har mittemellanstora
- Så också med "begåvning"

Begåvning?

- Mestadels mäter våra test en teoretisk begåvning; språk, minne, logiskt tänkande mm.
- Social begåvning, konstnärlig begåvning, känslomässig begåvning etc. får man mäta på annat sätt
- Wechsler: "an individual's capacity to cope with the world around him"

Mäts med begåvningstest

Standardiserade på olika ålderspopulationer

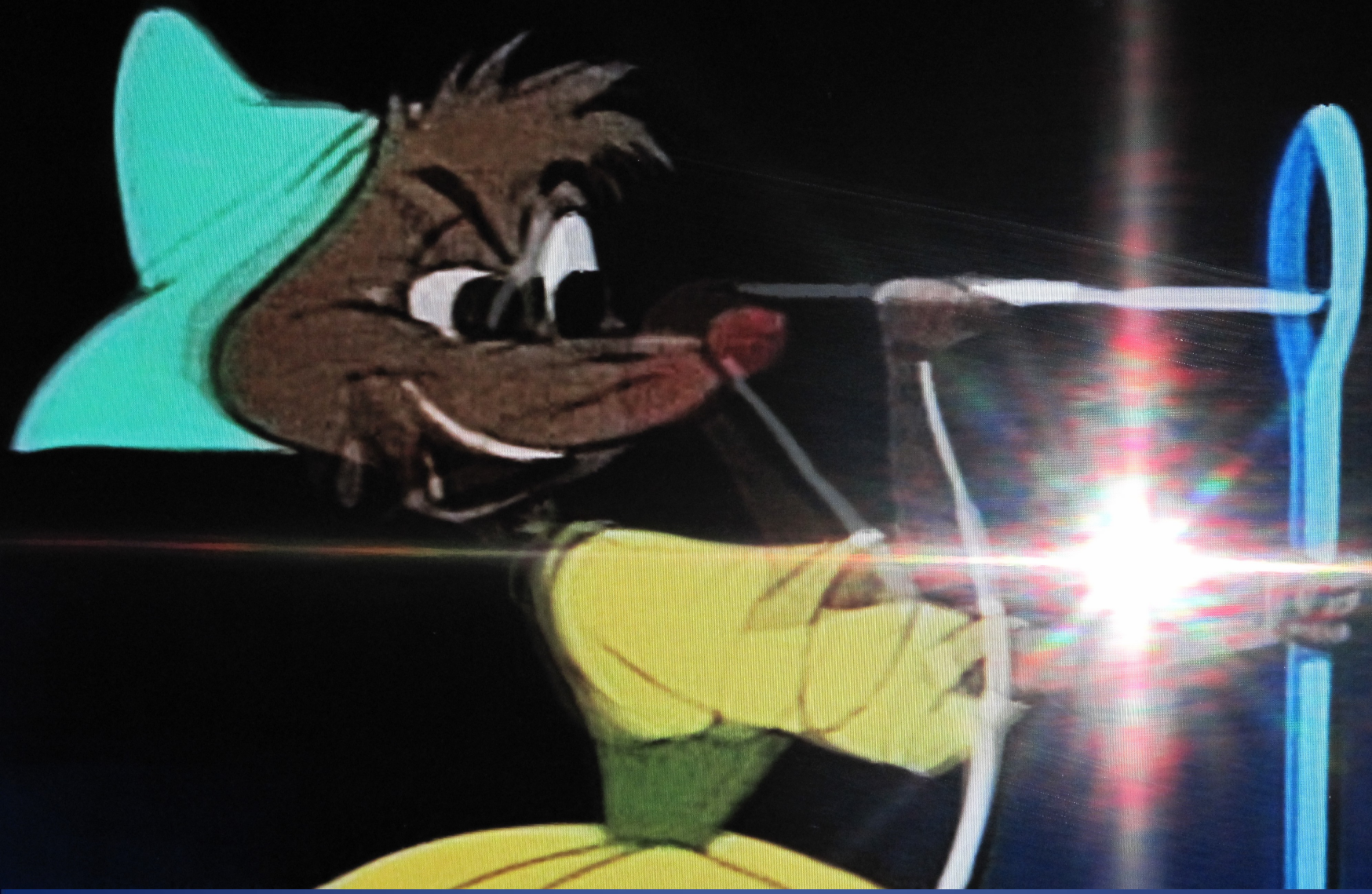
Ger oftast en profil för olika funktioner

Verbal förmåga; spatial förmåga, minnes och snabbhetsfunktioner är vanliga mått

I forskningssammanhang förenklar man oftast det hela till ett sammanfattande IK värde ($M=100$, $Sd=15$)

Samband med skolprestationer?

- Verbal förmåga korrelerar starkt med skolbetyg och "academic performance" överhuvudtaget (Smedler & Törestad 1996, Ek m.fl 2010)
- För barn som haft svårigheter i skolarbetet ser vi ofta ett långsamt arbetstempo och svårighet att skifta fokus (Ek m.fl 2007) som viktiga orsaker

14.000 klarar inte målen

- Våren 2010 var det 88,2 procent som hade behörighet att söka till gymnasiet medan det 1998 var 91,4 procent behöriga
- Våren 2010 var det genomsnittliga meritvärdet 208,8 vilket är 0,8 poäng lägre jämfört med våren 2009
- Meritvärdet för de elever som invandrat efter skolstarten har kraftigt försämrats under de senaste fem åren. Allt fler elever anländer till Sverige i högre ålder, vilket medför att tiden i svensk skola blir kortare. I den elevgruppen är endast 51 procent behöriga till gymnasieskolan.

En skola för alla

Inkluderande arbetssätt

Se till allas behov

För elever som riskerar att inte uppnå må

Vi ska titta på några "riskgrupper"

Borderline intellectual functioning

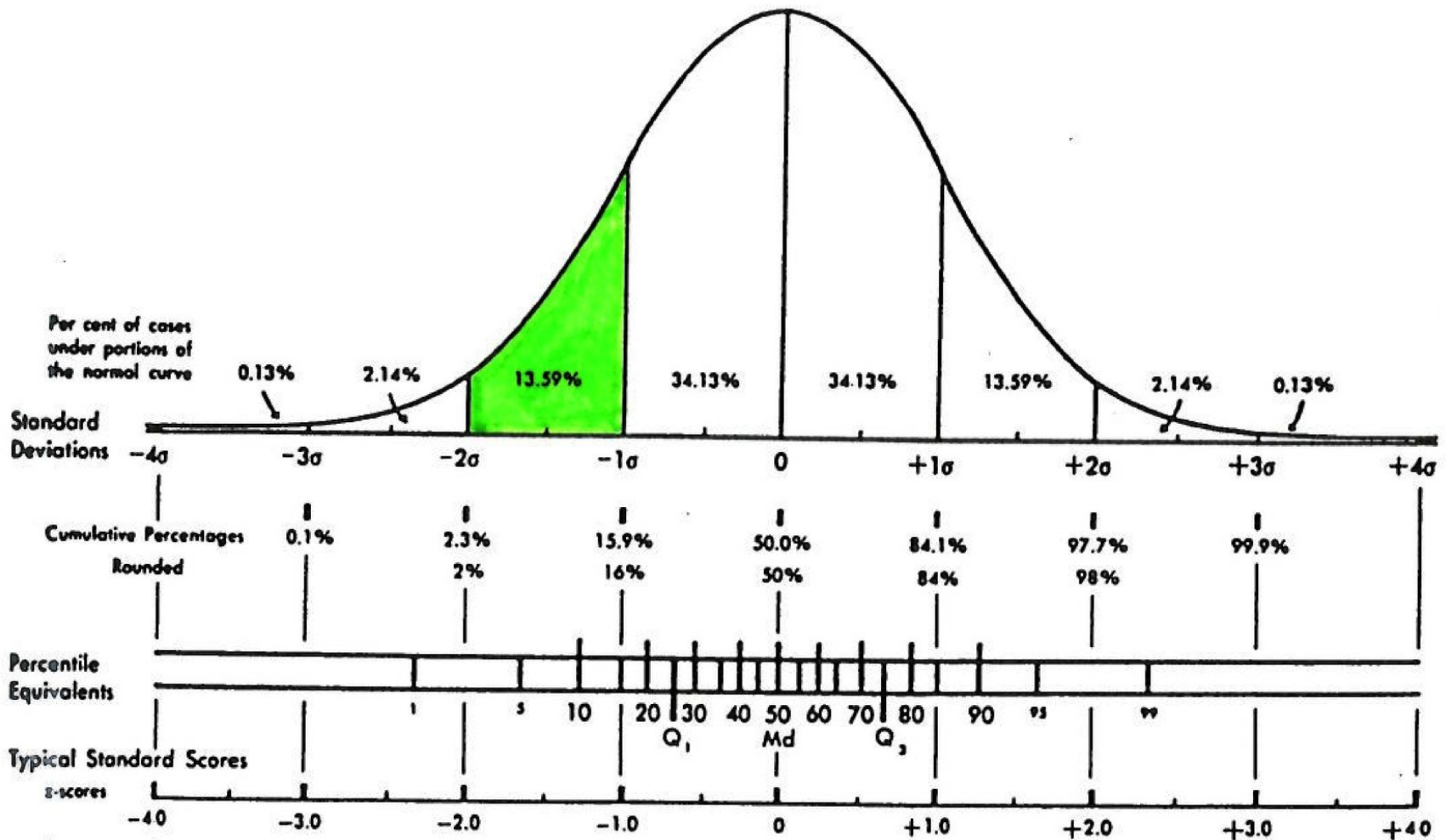
BIF- definieras som en IK mellan 70 och 85. Det ligger alltså inom normalvariationen (-1-2 sd)

” Slow learners”

Alltmer uppmärksammade i internationell forskning
–inkluderande skolsystem (van der Meere, Fenning, Ninivaggi m.fl)

Hur uppmärksamma deras behov i god tid ? **Screening?**

Resurser- när ska de sättas in och **Vilka resurser?**

En stor grupp , 14 % , men man räknar med att bara ca. hälften har svårigheter att hänga med och hävda sig i skolarbetet

Borderline intellectual functioning in children and adolescents- insufficiently recognized difficulties.

Fernell & Ek, *Acta paediatrica* 2010.

	BIF	IK>84
pojkar	118.5	159.5
flickor	124.6	151.9
Total *(p< 0.005)	120.0*	157.7*

Det genomsnittliga meritvärdet för dem som gick ut årskurs 9 vårterminen 2009 i Sverige var 208,8 (för flickor 220,1 och för pojkar 197,9).

Behörighet till gymnasiet?

- Dessutom var det en stor andel av eleverna med svagbegåvning som inte hade godkända betyg i ämnena svenska, engelska och matematik, vilket är nödvändigt för att kunna söka vidare till gymnasiet. Så pass låga meritpoäng och låg grad av behörighet att söka vidare studier, som vi fann i undersökningsgruppen, gör svagbegåvade barn till förlorare redan under grundskoleåren (Fernell & Ek 2010).

Barn med uppmärksamhets-inlärnings-och koncentrations-svårigheter. *En longitudinell studie 2001-2010* (5 studier är publicerade i Acta Paediatrica)

Arbetslaget:

- Elisabeth Fernell
- Kirsten Holmberg
- Studenter på psykologprogrammet
- Joakim Westerlund
- Barntandläkarsektionen vid KI- My Blomqvist och Göran Dahllöf
- Personal vid skolhälsovården i Sigtuna- Märsta
- Och 591skobarn från åk4 till åk 9

Vad är unikt med projektet?

- "School based" inte clinic based
- Litet bortfall
- Multi disciplinärt
- Longitudinellt
- Svenska förhållanden

Metod

Utökad hälsokontroll i åk 4, ca 600 barn

Screening formulär till föräldrar och lärare(2x2)

Läraryntervju

Inkluderings kriterier för fortsatt studie:

Conners´+ EF formuläret över 1/3 av max från både hem och skola/Utfall på ett formulär + dokumenterade svårigheter,

10%?

Nej..... 175 barn uppfyllde kriterierna=34%!!

Föräldrarna inbjöds till att delta (med sitt barn) i en klinisk studie: föräldraintervju, DSM- intervju avseende ADHD, psykologbedömning

med WISC, Jag tycker jag är samt Bar i Lan.

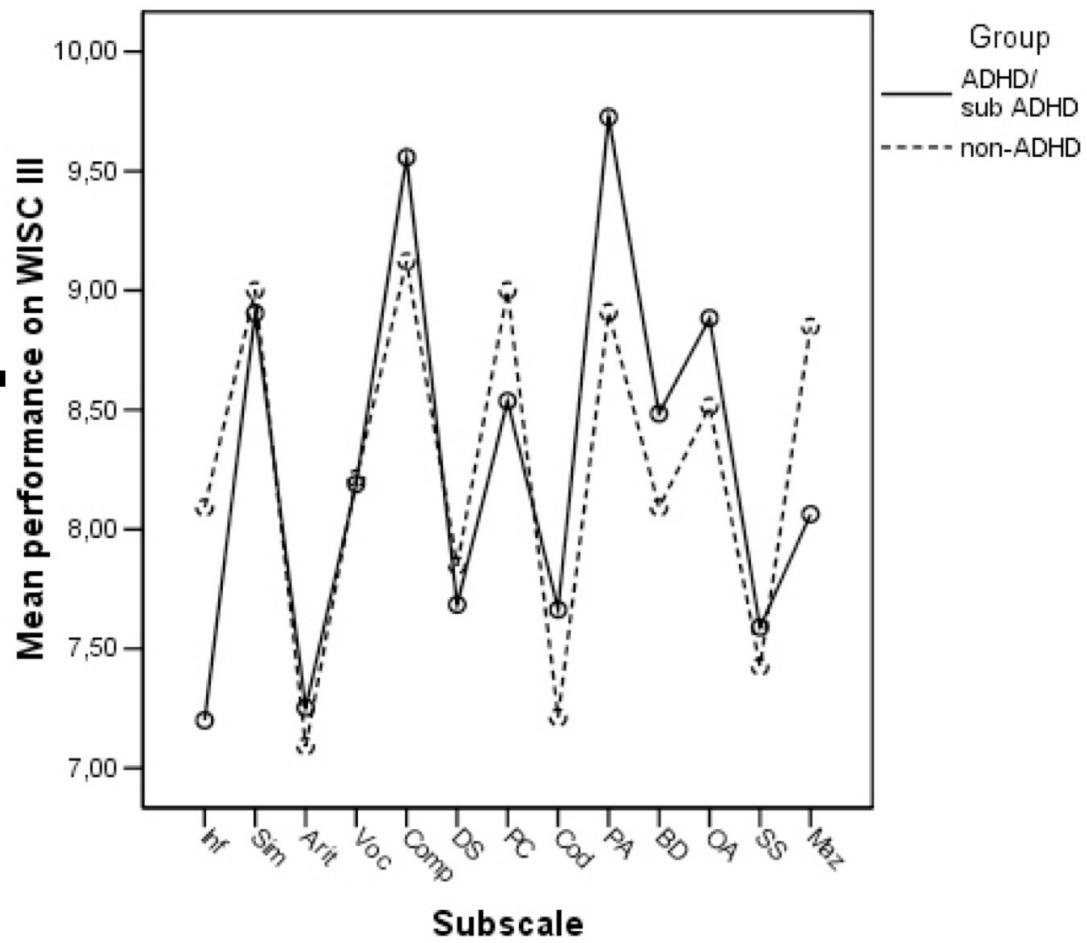
Lärarintervju

Återkoppling:

Miniutlåtande från psykologen

Uppföljning av skolhälsovården.

Ev. vidare utredningar

Svårigheterna

- Lägst presterade båda grupperna på delskalor som mäter arbetsminne, planeringsförmåga, förmåga att skapa överblick och "flyt" i arbetet. (Information, Aritmetik, Sifferrepetition och, Kodning and Symbolletning).
- Svårigheter att skapa ny kunskap och lösningar utifrån redan befintliga kunskaper

Resurserna då?

- Helskale- IK, verbal IK och den icke verbala IK:n och medelvärdena alla delskalor var i det närmaste identiska för de som hade ADHD och de med lägre grad av uppmärksamhets och beteendeproblem.
- Högsta värdena fick båda grupperna på uppgifter som kräver bra ordförråd, förmåga att resonera, lösa problem och att kunna tänka logiskt. God spatial förmåga.
- Lovecky (2004), betonar att resurserna hos barn med ADHD ofta förbises, vi hittar dem oftast inom det språkliga området menar hon..

Hur gick det då i skolan?

- 536 av 591 slutbetyg fanns hos SCB
- Bortfall: särskola, ännu ej avslutat gymnasiet eller Waldorfskola
- 3 grupper:
 - ADHD 39 st
 - Beteende- inlärnings och koncentrationssvårigheter 80 st
 - Jämförelsegruppen 417 st

Meritpoäng max. $16 \times 20 = 320$

- ADHD **147.44**
- Beteende- inlärnings och koncentrationssvårigheter **158.94**
- Jämförelsegruppen (inga rapporterade svårigheter i åk 4) **216.15**

Möjlighet söka vidare ?

- Godkända betyg i Svenska, Engelska och Matematik
- ADHD 72%
- BLP 68%
- Jämförelsegruppen 92%

Underprester i förhållande till optimal kognitiv förmåga ?

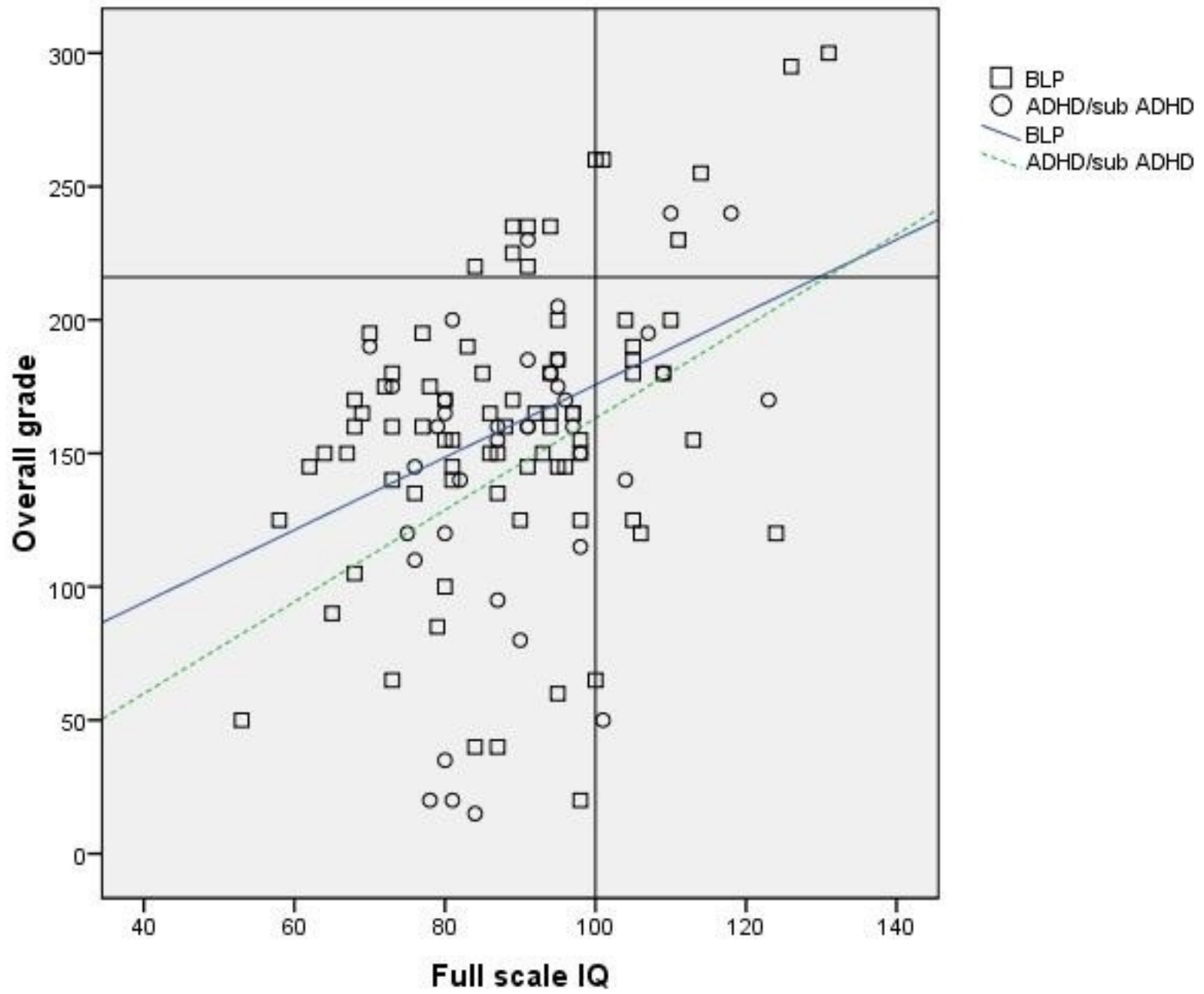
BLP IQ – 26 percentilen - i åk 4

Meritpoäng 22 percentilen- efter åk 9

ADHD IQ – 26 percentilen- i åk 4

Meritpoängen 16 percentilen – efter åk

9

Underpresterar !

Ett barn med ADHD behöver en IK som ligger 2 standardavvikelser över medelvärdet för att nå samma betygssumma som genomsnittet!

Barkley bl.a. nämner risker för underprestation men vi har inga andra direkta studier på det.

”Om någon ändå märkt hur jag hade det ...”

- I den artikeln presenteras Elevhälsoprojektet – en studie av en grupp elever inom IV-programmet i Stockholms stad. Hur kan man på ett tidigt stadium fånga upp elever som behöver extra stöd och hjälp – innan hela skolgången havererat?
- Psykisk Hälsa nr 3-4 2009 Ulla Ek

Så här gjorde vi

- Psykologbedömning
- Skolläkarbedömning
- Specialpedagogisk bedömning

24 ungdomar deltog. Resultaten återkopplades

(studien pågår fortfarande)

Intervju

- *1. Hur har din skolgång varit fram till i dag?*
- *2. Vad har varit bra och vad har varit mindre bra med din skolgång?*
- *3. Har någon skolperiod varit bättre än andra och i så fall varför?*
- *4. Vad för slags hjälp hade du önskat dig under din skolgång om du själv hade fått välja?*
- *5. Hur ser du på framtiden?*

Tappa greppet

- *I sjuan någonstans tappade jag greppet och fick gå om en klass. Då bytte jag skola ... tänkte att det kanske skulle vara bättre om jag nu ändå skulle gå om en klass ... men jag var hela tiden trött ... det blev jobbigt med den nya klassen ... alla nya.”*

Matte.. Problem för alla!

- *Jag har alltid haft svårt med matte och hade behövt hjälp tidigare ... men det var svårt att be om hjälp... jag ville inte säga att jag inte kan ... jag hamnade alltid i IG-kolumnen på svarta tavlan. Han (matematikläraren, förf. anm.) sa att jag aldrig skulle klara matten ... att det inte ens var nån idé att jag försökte.*

Långsamheten beskrivs av många

- *”Men mina kompisar har ju inte dom här problemen ... dom klarar ju att plugga och hänga med ... dom säger att jag måste skärpa mej annars hänger jag aldrig med ... då tänker jag att hur fixar dom det men inte jag? Jag vill ju inte gå här på IV – helt misslyckat...”*

Att känna sig utanför..alltid

- *”Jag har alltid blivit betraktad som annorlunda och konstig. Jag har inte själv direkt förstått varför. Kan- ske för jag är udda, för jag gillar en annan kläd- och musikstil än de flesta. Jag har haft en kompis.”*

Må dåligt psykiskt, det gjorde många

- *”Kanske att det här med skilsmässan spelar roll, men det kan man ju inte bevisa. Men det kanske finns där hela tiden ändå – men det vet man ju inte ... det där vet man ju inte hur mycket det påverkat en liksom ... ett tag var jag helt upptagen med att fundera på mina föräldrar och hur dom mådde. Inte hur det gick för mig i skolan”.*

Skolk

Flertalet hade **mycket** stor frånvaro.

”jag var borta hela åttan och halva nian,
varför lät dom det ske?”

Skolk som försvar mot en ohanterlig
situation?

Om framtiden

Flera elever trodde inte på någon framtid för dem. Men samtidigt fanns en mycket stark önskan om att "allt skulle ordna sig".

"Det är viktigt att tänka positivt"

ID	1.IK	2.SI	3.SDQ	4.BYT	5.FRÅ	6.TRAU	7.DRO	8.SK	9.UT	10.HEM	11.SOC	12.SOM	13.PSY	TOT
1			X	X	X	X	X	X			X	X		8
2		X	X	X	X		X	X		X		X	X	9
3		X	X	X	X			X					X	6
4		X			X			X	X			X		5
5		X	X	X				X			X		X	6
6		X	X	X	X			X		X			X	7
7	X	X	X	X	X			X	X					6
8		X	X	X							X	X	X	6
9		X	X	X	X	X		X		X	X	X	X	10
10	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X			10
11	X	X	X	X	X	X			X	X				8
12	X	X		X				X	X				X	6
13	X	X	X	X	X		X				X	X		8
14	X	X	X	X				X	X			X		7
15	X		X		X	X		X	X	X	X	X		9
16			X	X	X	X		X		X		X	X	8
17	X	X	X	X	X	X		X	X	X				9
18					X		X	X	X	X		X		6
19	X	X							X		X			4
20														
21		X	X	X	X		X	X	X	X	X			9
22			X								X	X	X	4
23					X	X		X		X			X	5
24	X	X	X	X				X	X	X	X	X		9

14.000 ungdomar/år !!!
Misslyckande för eleven, skolan

eller kanske något vi får
acceptera?